

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยหอพักที่ได้บังคับใช้เป็นฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งได้บังคับใช้มาเป็นเวลานาน สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ คือ ในขณะนั้น ไม่ได้มีกฎหมายควบคุมเด็กและเยาวชน หรือผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษานอกจากนี้ ซึ่งเข้ามาศึกษาเล่าเรียนในจังหวัดใหญ่ ๆ บางจังหวัด และเข้ามาอยู่ในหอพักของเอกชนมีเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้จัดตั้งหอพักดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางการค้ามากกว่าเพื่อสวัสดิภาพ จึงต้องมีกฎหมายออกมาควบคุม

ต่อมา เมื่อสภาพสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป กฎหมายว่าด้วยหอพักที่ได้ใช้บังคับอยู่นั้นจึงไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้โอนอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเสนอให้สมควรยกเลิกพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ เพื่อให้มีกฎหมายที่เหมาะสมขึ้นสามารถคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษานอกจากนี้ และต้องเข้าพักในหอพักทุกประเภท จึงได้ตราพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๒ ก วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยหอพักได้ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดแนวทางและวิธีการในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษานอกจากนี้ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้โอนอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๗ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. หมวด ๑ บททั่วไป มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการใช้บังคับแก่หอพักตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดประเภทของหอพัก การรับผู้พัก การเก็บเงินค่าเช่าและการเก็บเงินประกัน

๒. หมวด ๒ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก มีสาระสำคัญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักจังหวัด

๓. หมวด ๓ การประกอบกิจการหอพัก แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ

๓.๑ ส่วนที่ ๑ หอพักสถานศึกษา มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๓.๒ ส่วนที่ ๒ หอพักเอกชน มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๓.๓ ส่วนที่ ๓ หลักเกณฑ์ในการประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาและหอพักเอกชน มีสาระสำคัญ เกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบกิจการ การเปิดเผยใบอนุญาต การตัดแปลง การเปลี่ยนชื่อหรือประเภทของหอพัก ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

๔. หมวด ๔ การจัดการหอพัก แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๔.๑ ส่วนที่ ๑ ผู้จัดการหอพัก มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดให้ต้องจัดให้มีผู้จัดการหอพัก ตามแต่ประเภทของหอพัก โดยผู้จัดการหอพักสถานศึกษาต้องได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษา ส่วนผู้จัดการหอพัก หอเอกชน ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

๔.๒ ส่วนที่ ๒ หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการหอพัก มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ

๑) การให้ผู้ประกอบกิจการหอพัก ต้องจัดให้มีประกันภัยคุ้มครองชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน ของผู้พัก สำหรับหอพักเอกชน

๒) การให้มีระเบียบประจำหอพัก และปิดประกาศไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่ายภายในหอพัก

๓) การต้องจัดทำทะเบียนผู้พักแต่ละรายและส่งให้แก่นายทะเบียนทราบ

๕. หมวด ๕ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๕.๑ อำนาจของนายทะเบียนในการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก

๕.๒ อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

๖. หมวด ๖ การอุทธรณ์ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ในกรณีที่ได้รับคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๙ หรือมาตรา ๖๕ ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อบุคคล ดังต่อไปนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่หอพักตั้งอยู่

๗. หมวด ๗ บทกำหนดโทษ โดยกำหนดโทษไว้ในกรณีดังต่อไปนี้

๗.๑ ใช้คำว่า “หอพัก” ในสถานที่ของตนโดยไม่ได้รับอนุญาต

๗.๒ ประกอบกิจการหอพักไม่เป็นไปตามประเภทของหอพัก

๗.๓ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัตินี้

๗.๔ เรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้า หรือเงินประกันเกินอัตราที่กำหนด

๗.๕ ไม่คืนค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๗.๖ ฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๒ หรือ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งหรือมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง วรรคสองหรือ วรรคสี่ มาตรา ๔๘ วรรคสาม มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ ต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๘. บทเฉพาะกาล มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ

๘.๑ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน ระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๘.๒ การบังคับใช้ใบอนุญาตหรือการอนุญาตใด ๆ ก่อนหน้าที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ต้อง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๙. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมกับออกประกาศกำหนด แบบบัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

การออกกฎกระทรวงตามวรรคสอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงขนาดหรือลักษณะของหอพักก็ได้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

นางสาววรรณวิษ สว่างแจ้ง / จัดทำ